

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩΙ ΑΓΙΩΙ ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 257

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Διατρέξαντες ἐν νηστεία καί προσευχῇ τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, φθάσαντες δέ τό σωτήριον πάθος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καθιστάμεθα σήμερον κοινωνοί τῆς χαρᾶς τῆς λαμπροφόρου Ἐγέρσεως Αὐτοῦ.

Τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως ἀνήκει εἰς τόν πυρῆνα τῆς ταυτότητος τῶν Ὁρθοδόξων. Ἐορτάζομεν τήν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ὄχι μόνον κατά τό Ἅγιον Πάσχα καί τήν πασχάλιον περίοδον, ἀλλά κάθε Κυριακήν καί εἰς κάθε Θεϊάν Λειτουργίαν, ἡ ὁποία εἶναι πάντοτε ὀλόφωτος πανήγυρις. Ἡ χριστιανική ζωὴ εἰς ὅλας τὰς πτυχάς της, εἰς τήν θεϊάν λατρείαν, εἰς τήν βιοτήν καί μαρτυρίαν μας ἐν τῷ κόσμῳ, ἔχει ἀναστάσιμον πνοήν, δονεῖται ἀπό τήν νίκην τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ ἐπί τοῦ θανάτου καί ἀπό τήν προσδοκίαν τῆς αἰωνίου Βασιλείας Του.

Ὁ ἄνθρωπος δέν δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νά διαχειρισθῇ τόν φόβον καί τό ἀναπόφευκτον τοῦ θανάτου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ζωῆς του καί ὄχι μόνον εἰς τό τέλος της. Ἡ αἴσθησις ὅτι ἡ ζωὴ του εἶναι «πορεία πρὸς τόν θάνατον», ἄνευ ἐλπίδος διαφυγῆς, δέν ὀδηγεῖ εἰς τόν ἐξανθρωπισμόν τῆς ἀναστροφῆς του καί εἰς ἐνίσχυσιν τῆς εὐθύνης καί τῆς μερίμνης του διά τό παρόν καί τό μέλλον. Μᾶλλον, ὁ ἄνθρωπος συρρικνώνεται, ἀποκόπτεται ἀπό τὰ οὐσιώδη τοῦ βίου, καταλήγει εἰς τόν κυνισμόν, τόν μηδενισμόν καί τήν ἀπόγνωσιν, εἰς τήν φενάκην τῆς ἀκωλύτου αὐτοπραγματώσεως καί εἰς τόν ἀχαρίτωτον εὐδαιμονισμόν τοῦ «φάγωμεν καί πῖωμεν, αὐριον γάρ ἀποθνήσκομεν». Ἡ ἐπιστήμη, ἡ κοινωνική καί πολιτική δραῖσις, ἡ οἰκονομική πρόοδος καί ἡ εὐημερία δέν δύνανται νά προσφέρουν διέξοδον. Ὅ,τι εἶναι δημιούργημα τοῦ ἀνθρώπου φέρει τό στίγμα τοῦ θανάτου, δέν σώζει, ἀφοῦ καί αὐτό ἔχει ἀνάγκην σωτηρίας. Ὁ πόθος τῆς αἰωνιότητος δέν καλύπτεται μέ ἐπίγεια ἀγαθά, δέν ἱκανοποιεῖται μέ τήν παράτασιν τῆς ζωῆς μας καί μέ ὑποσχέσεις ψευδῶν παραδείσων.

Ἡ Ὁρθοδοξία προσφέρει εἰς τόν σύγχρονον λογοκρατούμενον ἄνθρωπον τήν Ἀλήθειαν τοῦ σωτηριώδους Εὐαγγελίου τῆς Ἀναστάσεως. Δι' ἡμᾶς τούς Ὁρθοδόξους, τό Πάσχα δέν εἶναι ἀπλῶς ἀνάμνησις τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἀλλά βίωσις καί τῆς ἰδικῆς μας ἀναγεννήσεως ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι, πρόγευσις καί βεβαιότης τῆς ἐσχατολογικῆς πληρώσεως τῆς θείας Οἰκονομίας. Ὁ πιστός γνωρίζει ὅτι ἡ ὑπαρξιακὴ πληρότης εἶναι δῶρον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἐν Χριστῷ, ἡ ζωὴ μας μεταμορφώνεται, μετατρέπεται εἰς πορείαν πρὸς τήν θέωσιν. Οἱ χριστιανοί διακρίνονται, κατά τόν Ἀπόστολον Παῦλον, ἀπό τούς «λοιπούς», τούς «μὴ ἔχοντας ἐλπίδα» (πρβλ. Α' Θεσσ. δ', 13). Ἐλπίζουν εἰς Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι, «ἡ ζωὴ καί ἡ Ἀνάστασις ἡμῶν», «ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος καί ὁ ζῶν» (Ἀποκ. α', 17 - 18).

Ἡ σωτήριος παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ζωὴν μας καὶ ἡ ἐλπίς τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένοι εἰς τὴν χριστιανικὴν ὑπαρξιν, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ καὶ πραγματώνεται ὡς δημιουργικὴ καὶ μεταμορφωτικὴ δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ. Δέν εἶναι καθόλου τυχαῖον, ὅτι πρὶν ὁ νεωτερικὸς πολιτισμὸς κατανοήσῃ καὶ ἐγκαθιδρύσῃ τὸν ἄνθρωπον ὡς δημιουργὸν τῆς ἱστορίας, οἱ πιστοὶ ἐκλήθησαν νὰ καταστοῦν «Θεοῦ συνεργοί» (πρβλ. Α΄ Κορ. γ', 9). Αποτελεῖ πλήρη παρανόησιν τῆς Ὁρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ φιλανθρώπου ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἐσωστρεφῆς, ἀκοσμικὴ καὶ ἀδιάφορος διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν πολιτισμόν.

Τερώτατοι ἀδελφοί καὶ τέκνα ἀγαπητά,

Τὸ Πάσχα δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ μεγαλυτέρα ἐορτὴ καὶ πανήγυρις τῶν Ὁρθοδόξων. Ἀνάστασις εἶναι ὅλη ἡ πίστις, σύνολος ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, ὁλόκληρος ὁ πολιτισμὸς τῆς Ὁρθοδόξιας, ἡ ἀνεξάντλητος πηγὴ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀντλεῖ καὶ τρέφεται ἡ ἐσχατολογικὴ ὁρμὴ τῆς ὀρθοδόξου βιοτῆς καὶ μαρτυρίας. Ἐν τῇ Ἀναστάσει καὶ ἐκ τῆς Ἀναστάσεως γνωρίζομεν οἱ πιστοὶ τὸν αἰώνιον προορισμόν μας, ἀνακαλύπτομεν τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀποστολῆς μας ἐν τῷ κόσμῳ, εὐρίσκομεν τὸ νόημα καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐλευθερίας μας. Ὁ κατελθὼν ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς καὶ συντρίψας τὰς πύλας τοῦ Ἄδου καὶ τὸ κράτος τοῦ θανάτου, ἀναδύεται ἐκ τοῦ τάφου ὡς ἐλευθερωτῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπάσης τῆς κτίσεως. Αὐτὸ τὸ δῶρον τῆς ἐλευθερίας καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποδεχθῇ ἐλευθέρως, ἐντασσόμενος εἰς τὴν «κοινότητα τῆς θεώσεως», τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τῇ ὁποία ἡ ἐλευθερία εἶναι θεμέλιον, ὁδὸς καὶ προορισμός. Ἡ χριστοδωρητὸς ἐλευθερία βιοῦται καὶ ἐκφράζεται ὡς «ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ» (πρβλ. Ἐφεσ. δ', 15), ὡς γεγονὸς κοινωνίας καὶ ἀλληλεγγύης. «Ὑμεῖς γάρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις» (Γαλ. ε', 13). Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ὑπάρχομεν μέ τὸν τρόπον τῆς Ἀναστάσεως», ἀφορῶντες εἰς τὴν «κοινὴν ἀνάστασιν» ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Βασιλείας.

Μέ αὐτάς τὰς σκέψεις, δοξάζοντες ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ τὸν Ἀναστάντα καὶ «ἀνατείλαντα πᾶσι τὴν ζωὴν» Κύριον, τὸν Θεόν «μεθ' ἡμῶν» καὶ «ὑπὲρ ἡμῶν», τὸν ἐπαγγειλάμενον ἔσεσθαι μεθ' ἡμῶν μέχρι τερμάτων αἰῶνος, καὶ ἀναβοῶντες τὸν πασχάλιον πανευφρόσυνον χαιρετισμόν «Χριστὸς Ἀνέστη!», δεόμεθα τοῦ πανδώρου Ποιητοῦ καὶ Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου, ὅπως καταυγάξῃ τὴν ζωὴν πάντων ἡμῶν διὰ τοῦ φωτός τῆς πανσωστικῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ καὶ χαρίζηται τοῖς πᾶσι χαρὰν πεπληρωμένην καὶ πάντα τὰ σωτήρια δωρήματα, ἵνα ὑμνῆται καὶ εὐλογῆται τὸ πανάγιον καὶ ὑπερουράνιον ὄνομα Αὐτοῦ.

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βιθ' β.
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.